

KPMG Economics Alert

2/2020 - Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου

15/03/2020

Πρόγραμμα στήριξης Δημοσιονομικής Φύσεως για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του κορωνοϊού

Στήριξη των επιχειρήσεων, ενίσχυση της ρευστότητας και τόνωσης της εσωτερικής κατανάλωσης.

- **Προσωρινή αναστολή για δύο μήνες της υποχρέωσης καταβολής του ΦΠΑ για παροχή ρευστότητας στις επιχειρήσεις.** Αφορά επιχειρήσεις, των οποίων ο κύκλος εργασιών τους δεν ήταν μεγαλύτερος από €1εκ σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις που υποβλήθηκαν το 2019 και επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος των εργασιών μειώθηκε πέραν του 25%, χωρίς την επιβολή οποιονδήποτε επιβαρύνσεων. Σημειώνεται ότι θα γίνουν διευθετήσεις έτσι ώστε οι οφειλές να καταβάλλονται σταδιακά, μέχρι την 11 Νοεμβρίου 2020. Το μέτρο αυτό θα επιφέρει ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων κατά την περίοδο στην οποία αναμένεται να αντιμετωπίσουν πρόβλημα ρευστότητας.
- Προσωρινή μείωση του ΦΠΑ από 19% σε 17% για περίοδο δύο μηνών και από 9% σε 7% για περίοδο τριάντη μηνών, αμέσως μετά τη ψήφιση της σχετικής νομοθεσίας προς ενίσχυση της αγοραστικής δύναμης των πολιτών και τόνωση της κατανάλωσης.
- Για όσο διαρκεί η έκτακτη κατάσταση θα γίνουν ειδικές ρυθμίσεις διευκολύνσεων για όσους έχουν ενταχθεί στο Σχέδιο Ληξিপρόθεσμων Οφειλών.
- **Επίδομα παραμονής Φοιτητών στο εξωτερικό:** Παρέχεται επίδομα ύψους €750 για κάλυψη εξόδων φοιτητών που φοιτούν σε πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού που δεν θα επιστρέψουν στην Κύπρο την περίοδο των διακοπών του Πάσχα
- Παράταση για δυο μήνες της υποχρέωσης υποβολής φορολογικών δηλώσεων για όσους είχαν υποχρέωση να το πράξουν μέχρι την 31.3.2020. (νέα προθεσμία 31.5.2020)
- Αναστολή της απαίτησης κατακράτησης εγγυήσεων στα πλαίσια συμβάσεων κράτους και ιδιωτικού τομέα για προμήθειες υπηρεσιών ή προϊόντων που θα καθυστερήσουν λόγω της κρίσης. Το μέτρο έχει ήδη τροχοδρομηθεί.
- **Στήριξη για ανάκαμψη του Τουρισμού.** Πρόσθετες πιστώσεις €11εκ για υλοποίηση δράσεων στήριξης του τουριστικού ρεύματος προς την Κύπρο, μεταξύ Ιουνίου και Σεπτεμβρίου του 2020, σε συνεργασία με Αεροπορικές Εταιρείες και Οργανωτές Ταξιδίων, καθώς και δράσεων για ενίσχυση της προσέλκυσης τουριστών κατά την περίοδο Οκτωβρίου 2020– Μαρτίου 2021.
- **Τραπεζικός τομέας:** Η ΕΚΤ έχει ήδη μελετήσει μέτρα προς στήριξη των τραπεζικών χορηγήσεων. Στα πλαίσια των νέων μέτρων, τα κυπριακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα έχουν τη δυνατότητα να αντλήσουν ρευστότητα από το ευρωσύστημα με σημαντικά ευνοϊκούς όρους. Τα μέτρα που έχουν αποφασιστεί από την ΕΚΤ αφορούν μεταξύ άλλων, την απελευθέρωση των αποθεμάτων κεφαλαίων, που για τις κυπριακές συστημικές τράπεζες υπολογίζονται από την ΚΤΚ πέραν του €1,3 δις. Επιπρόσθετα, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξετάζει περαιτέρω μέτρα τοπικού χαρακτήρα τα οποία θα ανακοινωθούν από το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας το αμέσως επόμενο διάστημα.

Ενίσχυση Δικτύου Προστασίας των Εργαζομένων και των Ευάλωτων Ομάδων Πληθυσμού.

1. Χορήγηση «Ειδικής Άδειας» σε Γονείς που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, για τη Φροντίδα Παιδιών ηλικίας μέχρι 15 ετών (μέχρι και την Τρίτη τάξη Γυμνασίου) λόγω αναστολής της φοίτησης σε σχολεία, δημόσια και ιδιωτικά, σε βρεφοκομικούς και παιδοκομικούς σταθμούς.

Για την «ειδική άδεια», η οποία, δύναται να έχει διάρκεια μέχρι και 4 εβδομάδες στο παρόν στάδιο, και στην οποία δεν περιλαμβάνονται αργίες, θα παραχωρείται επίδομα ως ακολούθως:

Για γονέα με μισθό μέχρι €2.500: για τα πρώτα €1.000 του μισθού του γονέα θα καταβληθεί επίδομα «ειδικής άδειας» σε ποσοστό 60% του μισθού και για τα επόμενα €1.000 του μισθού του, θα καταβληθεί επίδομα σε ποσοστό 40%. Σημειώνεται ότι σε περιπτώσεις μονογονεϊκών οικογενειών, η αναλογία για καταβολή του επιδόματος διαφοροποιείται στο 70% και 50% αντίστοιχα.

Η άδεια θα παραχωρείται σε έναν από τους δύο γονείς και εάν ο ένας γονέας λάβει την υπό αναφορά άδεια, ο έτερος δεν μπορεί να λάβει αντίστοιχη άδεια ταυτοχρόνως. Επίσης, εάν ο ένας γονέας εργάζεται / λαμβάνει επίδομα ανεργίας/ συμμετέχει σε Σχέδιο Αναστολής Εργασιών και ο έτερος όχι, ο εργαζόμενος γονέας δεν την δικαιούται, εκτός εάν ο γονέας που δεν εργάζεται έχει νοσήσει ο ίδιος με τον ιό ή νοσηλεύεται ή είναι πρόσωπο με αναπηρία ή είναι πρόσωπο σε υποχρεωτικό περιορισμό.

Η υπό αναφορά άδεια σε γονείς για τη φροντίδα παιδιών θα παραχωρείται, εάν η φύση της εργασίας τους δεν επιτρέπει την τηλεργασία ή την εργασία από το σπίτι ή την εργασία με ευέλικτο ωράριο και εάν δεν υπάρχει εσωτερική βοήθεια. Η άδεια θα παραχωρείται σε συνεννόηση με τον εργοδότη, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση.

Η εν λόγω άδεια εφαρμόζεται για γονείς προσώπων με αναπηρίες (ανεξαρτήτου ηλικίας), νοουμένου ότι δεν παραχωρείται για τα εν λόγω πρόσωπα επίδομα φροντίδας.

Η περίοδος της ειδικής άδειας, θα θεωρείται περίοδος εξομοιούμενης ασφάλισης.

Για το δημόσιο τομέα, εργαζόμενοι οι οποίοι κριθούν από τους οικείους Υπουργούς ότι πρέπει να προσέλθουν στην εργασία τους, αλλά παρίσταται ανάγκη να παραμείνουν στην οικία τους για φροντίδα τους παιδιών τους, θα πρέπει σε συνεννόηση με τον Προϊστάμενο τους, να γίνονται διευθετήσεις για την αντικατάστασή τους.

2. Σχέδιο Αναστολής Εργασιών.

Σε όσες επιχειρήσεις έχει σήμερα αποφασισθεί να αναστείλουν τις εργασίες τους και σε όσες επιχειρήσεις θα συνεχίσουν τη λειτουργία τους και θα υποστούν μείωση του κύκλου εργασιών πέραν του 25% εφαρμόζεται Σχέδιο Αναστολής των εργασιών των επιχειρήσεων με στόχο να αποφευχθούν οι απολύσεις εργαζομένων και ταυτόχρονα οι επηρεαζόμενοι εργαζόμενοι θα λαμβάνουν ανεργιακό επίδομα για όσο χρονικό διάστημα η επιχείρηση θα βρίσκεται σε αναστολή εργασιών.

3. Σχέδιο Στήριξης Μικρών Επιχειρήσεων, ύψους €10εκ, για επιχειρήσεις που εργοδοτούν μέχρι 5 άτομα, υπό την προϋπόθεση ότι διατηρούν τους υπαλλήλους τους στην εργασία και έχουν υποστεί μείωση του κύκλου εργασιών τους πέραν του 25%. Το Σχέδιο προβλέπει επιδότηση του 70% του μισθού των εργαζομένων. Οι προϋποθέσεις και οι ασφαλιστικές δικλείδες του Σχεδίου θα ανακοινωθούν με την προκήρυξη.

4. Σχέδιο απολαβών εργαζομένων στα Απογευματινά Προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας:

Καταβολή επιδόματος, το οποίο θα ισούται με πλήρεις απολαβές, σε περίπου 5000 πρόσωπα που απασχολούνται σε Απογευματινά και βραδινά Προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού,

Αθλητισμού και Νεολαίας (Μουσικά Σχολεία, Αθλητικά Σχολεία, Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης, Επιμορφωτικά Κέντρα, προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία, Απογευματινά και Βραδινά Προγράμματα Τεχνικών Σχολών και το Πρόγραμμα «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης») και άλλα παρόμοια προγράμματα αγοράς υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας.

5. Καταβολή «επιδόματος ασθενείας» κατά μέσο όρο €800 μηνιαίως σε:

i. Εργαζόμενους που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα υγείας και emπίπτουν στον Κατάλογο που έχει ετοιμασθεί από το Υπουργείο Υγείας, οι οποίοι πρέπει να απουσιάσουν από την εργασία τους για σκοπούς προστασίας της υγείας τους και μη επιδείνωσή της. Προϋπόθεση η προσκόμιση πιστοποιητικού από τον προσωπικό ιατρό τους.

ii. Περιπτώσεις υποχρεωτικής απουσίας από την εργασία σε πρόσωπα με οδηγίες ή εντολή των Αρχών (Κατηγορία 1 [υποχρεωτικός περιορισμός υπό ιατρική παρακολούθηση (καραντίνα)] και Κατηγορία 2 [αυτοπεριορισμός υπό τηλεφωνική παρακολούθηση]), νοουμένου ότι οι υπό περιορισμό εργαζόμενοι κατέχουν πιστοποιητικό που εκδίδεται από το Υπουργείο Υγείας.

iii. Πρόσωπα πέραν της ηλικίας του 63ου έτους μέχρι την ηλικία του 65ο έτους, οι οποίοι δεν λαμβάνουν θεσμοθετημένη σύνταξη και συνεχίζουν να εργάζονται και οι οποίοι emπίπτουν στις Κατηγορίες 1 και 2 του Υπουργείου Υγείας, νοουμένου ότι οι υπό περιορισμό εργαζόμενοι κατέχουν πιστοποιητικό που εκδίδεται από το Υπουργείο Υγείας.

iv. Για σκοπούς ενίσχυσης των αυτοτελώς εργαζομένων, το επίδομα ασθενείας θα καταβάλλεται όπως και στους μισθωτούς, από την τέταρτη ημέρα.

6. Επέκταση της χρονικής περιόδου υποβολής ενστάσεων στις κοινωνικές ασφαλίσεις για τους αυτοεργοδοτούμενους για ένα μήνα μέχρι τις 30 Απριλίου 2020 (λήγει 31 Μαρτίου 2020)

7. Δημιουργία κινητών συνεργείων για την εξυπηρέτηση ηλικιωμένων και ευάλωτων προσώπων, έτσι ώστε να μπορούν να προμηθεύονται τα αγαθά που έχουν ανάγκη. Θα ζητηθεί βοήθεια από Εθελοντικές Οργανώσεις και Επιχειρήσεις για υλοποίηση του στόχου.

Η καταβολή των παροχών για τις εν λόγω παροχές θα γίνεται με απλοποιημένες και συνοπτικές διαδικασίες.

Άλλα Μέτρα

• Πρόνοια για ενίσχυση του τομέα της υγείας με €100εκ για καταπολέμηση της πανδημίας σε περίπτωση που χρειαστεί, τα οποία θα καλύπτουν, μεταξύ άλλων:

1. Απασχόληση πρόσθετου ιατρικού, νοσηλευτικού και υποστηρικτικού προσωπικού και για αποτελεσματικότερη και αμεσότερη ανταπόκριση στο έργο που καλούνται να διεκπεραιώσουν.
2. Ενίσχυση σε εξοπλισμό και υλικοτεχνική υποδομή
3. Ενίσχυση του Ινστιτούτου Νευρολογίας & Γενετικής τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό όσο και σε υλικοτεχνική υποδομή
4. Ενίσχυση του Κέντρου Ασθενοφόρων
5. Ενίσχυση της Υπηρεσίας 1420

- **Μη καταβολή της πρόσθετης εισφοράς στο ΓΕΣΥ η οποία προγραμματίζεται την 31/3/2020 για δύο μήνες**, από εργοδότες, εργαζομένους και κράτος, για ενίσχυση του τομέα υγείας στην προσπάθεια καταπολέμησης του ιού και για μη επηρεασμό των εισοδημάτων των εργαζομένων και των επιχειρήσεων. Σημειώνεται ότι δεν επηρεάζεται το χρονοδιάγραμμα για εφαρμογή της 2ης Φάσης του ΓΕΣΥ. Σε περίπτωση που παρουσιαστούν αυξημένες ανάγκες για την εφαρμογή της 2ης Φάσης του ΓΕΣΥ θα καλυφθούν από το κράτος
- **Εισαγωγή Πλαφόν στις τιμές προϊόντων προσωπικής υγιεινής (μάσκες, αντισηπτικά, αντιβακτηριδιακά υγρά, σαπούνια κτλ) για να αντιμετωπίσει φαινόμενων αισχροκέρδειας.**
- **Αναγκαίο Προσωπικό στη Δημόσια Υπηρεσία:**

Η δημόσια υπηρεσία και ο ευρύτερος δημόσιος τομέας και οι υπηρετούντες στην εκπαιδευτική υπηρεσία για τον ερχόμενο μήνα, από την Τρίτη 17/03/2020, θα εργάζεται:

- όπου είναι δυνατόν από την οικία τους
- με προσωπικό ασφαλείας για επείγοντα θέματα και εξυπηρέτηση των πολιτών για έκτακτες ανάγκες. Της πιο πάνω ρύθμισης εξαιρούνται οι ουσιώδεις υπηρεσίες. Οι αρμόδιοι Υπουργοί θα καθορίσουν τις ανάγκες του Υπουργείου τους και των Τμημάτων τους για σωστό προγραμματισμό των εργασιών.

Όσον αφορά την Εκπαιδευτική Υπηρεσία, ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού έχει εξουσιοδοτηθεί να εκπονήσει πρόγραμμα για τις εκπαιδευτικές ανάγκες για όσο διαρκεί η μη λειτουργία των δημόσιων σχολείων με στόχο μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας να αντιμετωπιστεί μέρος του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Ανεξαρτήτως των όσων έχουν αναφερθεί πιο πάνω και με στόχο την έγκαιρη και αποτελεσματική υλοποίηση των μέτρων που εξαγγέλλονται, οι υπηρετούντες στη δημόσια υπηρεσία, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και την εκπαιδευτική υπηρεσία θα υποχρεούνται εφόσον δεν ευρίσκονται σε εντεταλμένη υπηρεσία ή σε κατ' οίκον εργασία, εφόσον κληθούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και σε άλλους τομείς εάν κριθούν αναγκαίοι.

Επιπρόσθετα Μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης της ασθένειας του κορωνοϊού

Σε συνέχεια των μέτρων που ήδη έχουν ληφθεί για προστασία της δημόσιας υγείας, με στόχο τον περιορισμό της εξάπλωσης της ασθένειας του κορωνοϊού, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τα ακόλουθα:

- Από 6 μ.μ. της Δευτέρας 16^{ης} Μαρτίου μέχρι την 30^η Απριλίου 2020, θα επιτρέπεται η είσοδος στην Κυπριακή Δημοκρατία, μόνο σε όσους πολίτες προσκομίσουν Ιατρικό Πιστοποιητικό εξέτασης για τον κορωνοϊό, όχι παλαιότερο από τεσσάρων ημερών, από εγκεκριμένο διαπιστευμένο Οργανισμό ή/και εργαστήριο για θέματα Δημόσιας Υγείας και θα μεταφέρονται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους καραντίνας για 14 μέρες, καθαρά για προληπτικούς λόγους.
- Αποφασίστηκε όπως αναστείλουν τη λειτουργία από τις 6 π.μ. της 16^{ης} Μαρτίου και για περίοδο 4 εβδομάδων οι πιο κάτω επιχειρήσεις:
 - Εμπορικά κέντρα, πολυκαταστήματα
 - Καφετέριες, καφεενεία, μπαρ και όλες οι επιχειρήσεις εστίασης. Εξαιρούνται οι υπηρεσίες κατ' οίκον διανομής.
 - Κέντρα διασκέδασης
 - Κινηματογράφοι, θέατρα, αίθουσες θεαμάτων
 - Βιβλιοθήκες
 - Μουσεία, αρχαιολογικοί και ιστορικοί χώροι
 - Πρακτορεία τυχερών παιγνιδιών, καζίνο κ.λπ.
 - Αθλητικές εγκαταστάσεις, αθλητικοί όμιλοι, πολιτιστικοί όμιλοι και σωματεία
 - Θεματικά πάρκα (Λούνα Πάρκ κλπ)

- Κουρεία, κομμωτήρια, κέντρα αισθητικής-μασάζ

Οι πιο πάνω επιχειρήσεις διατηρούν τη δυνατότητα κλεισμένων των θυρών να εκτελούν διοικητικές ή άλλες εργασίες με απαραίτητη προϋπόθεση την τήρηση όλων των κανόνων υγιεινής.

- Τα Ξενοδοχεία αναστέλλουν τις εργασίες τους μέχρι τις 30/04/2020.

Για εξυπηρέτηση των υφιστάμενων πελατών τους μπορούν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους για περίοδο 6 ημερών.

- Παραμένουν ανοικτές ουσιώδεις υπηρεσίες λιανικού εμπορίου που αφορούν ασφάλεια υγείας και εύρυθμης λειτουργίας της κοινότητας όπως:
 - Λιανεμπόριο τροφίμων, πχ υπεραγορές, εφόσον θα τηρείται το μέτρο της παρουσίας στον ίδιο χώρο ανά πάσα στιγμή αριθμού ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων, που δεν θα υπερβαίνει το ένα άτομο ανά 8 τετραγωνικά μέτρα ωφέλιμου χώρου.
 - Φαρμακεία
 - Ιδιωτικές υπηρεσίες υγείας (κλινικά εργαστήρια)
 - Λαϊκές αγορές
 - Φούρνοι και ζαχαροπλαστεία (χωρίς τραπεζο-καθίσματα)
 - Βενζινάδικα
 - Περίπτερα

Διευκρινίζεται ότι οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία αναστολής των εργασιών τους, δεν θα πρέπει να έχουν στον χώρο εργασίας πέραν των πέντε εργαζομένων.

- Για όλες τις επιχειρήσεις του ιδιωτικού, δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα οι οποίες δέχονται κοινό προς εξυπηρέτηση, η παρουσία ατόμων στον χώρο εξυπηρέτησης δεν θα υπερβαίνει το ένα άτομο ανά οκτώ τετραγωνικά μέτρα ωφέλιμου χώρου, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων.
- Ανάλογων ρυθμίσεων θα τύχουν και οι δημόσιες μεταφορές που θα ανακοινωθούν εντός της ημέρας από το Υπουργείο Μεταφορών και Συγκοινωνιών.

Ανακοίνωση του Υπουργείου Υγείας σχετικά με τα νέα μέτρα που θα λαμβάνονται για τους ταξιδιώτες

Στο πλαίσιο των μέτρων που αποφασίστηκαν σήμερα από το έκτακτο Υπουργικό Συμβούλιο με θέμα την αντιμετώπιση της επιδημίας του κορωνοϊού και με στόχο τη διαφύλαξη της Δημόσιας Υγείας, ενημερώνονται όσοι προτίθενται να ταξιδέψουν στην Κύπρο, με ισχύ από την Δευτέρα 16 Μαρτίου 2020, από τις 6 μ.μ. και έπειτα, ότι η είσοδος στην Κυπριακή Δημοκρατία θα επιτρέπεται μόνο σε όσους πολίτες προσκομίσουν ιατρικό πιστοποιητικό εξέτασης για τον κορωνοϊό από εγκεκριμένο διαπιστευμένο οργανισμό ή και εργαστήριο για θέματα Δημόσιας Υγείας. Το ιατρικό πιστοποιητικό δεν πρέπει να είναι παλαιότερο των τεσσάρων ημερών.

Υπενθυμίζεται ότι οι κατηγορίες των πολιτών που μπορούν να εισέρχονται στη χώρα είναι οι ακόλουθες:

(α) Κύπριοι πολίτες,

(β) νόμιμα διαμένοντες στην Κυπριακή Δημοκρατία,

(γ) Ευρωπαίοι υπήκοοι ή υπήκοοι τρίτων χωρών που εργάζονται στην Δημοκρατία,

(δ) υπήκοοι χωρών που ευρίσκονται σε εντεταλμένη υπηρεσία / αποστολή δυνάμει διμερών ή διεθνών συμβάσεων,

(ε) μεμονωμένες περιπτώσεις Ευρωπαίων υπηκόων ή υπηκόων από τρίτες χώρες για αναπόφευκτες επαγγελματικές υποχρεώσεις, νοουμένου ότι εξασφαλιστεί σχετική άδεια από το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο,

(στ) Ευρωπαίοι υπήκοοι ή υπήκοοι τρίτων χωρών που φοιτούν σε εκπαιδευτικά ιδρύματα στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Τέλος, διευκρινίζεται ότι όσοι πληρούν τα κριτήρια και θα εισέρχονται στη χώρα, θα μεταφέρονται για προληπτικούς λόγους σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους απομόνωσης που θα υποδείξει η Κυπριακή Δημοκρατία, για περίοδο 14 ημερών.

Χρίστος Βασιλείου

Διευθύνων Σύμβουλος

E: cvasiliou@kpmg.com

Αναστάσης Γιασεμίδης

Διοικητικός Σύμβουλος

E: ayiasemides@kpmg.com

Παναγιώτης Γρηγοριάδης

Senior Manager

E: pgregoriades@kpmg.com